

Julião Sarmiento

13.11-15.01.2006

Julião Sarmiento (Lissabon 1948) groeide op in Portugal dat tot aan zijn 26 jaar geregeerd werd door de fascistische dictatuur van Salazar. Alles wat het kritisch denken kon stimuleren, werd verboden. Onder katholieke druk werd ook alles gecensureerd wat een inbreuk op de moraal kon betekenen, zoals naaktheid of seks. De staat en de kerk controleerden zo het denken en voelen van de mensen. Desalniettemin kon Sarmiento via een vriend ontdekken wat er aan de gang was in het vrije Europa. Hij leerde op jonge leeftijd D.H. Lawrence, Jacques Prévert en de Franse existentialisten kennen maar ook jazz en de Amerikaanse tijdschriften voor avant-garde kunst. In 1967 besloot hij om naar de Academie voor schone kunsten in Lissabon te gaan omdat hij kunstenaar wou worden. De teleurstelling was uiteraard groot door de conservatieve aanpak en de ontkenning van de avant-gardekunst buiten Portugal. Hij maakte in die periode zijn eerste film, *Graça de sua Graça*. Na de revolutie en de verkregen vrijheid begon Sarmiento te reizen om de kunst buiten Portugal te ontdekken. Sarmiento's internationale erkenning volgde snel door twee opeenvolgende deelnames aan Documenta (Kassel) in de jaren tachtig.

Vanaf het begin van zijn artistieke carrière gebruikt hij de verschillende media zoals schilderkunst, sculptuur, fotografie en video-installatie. Medium en techniek zijn echter nooit een doel op zich maar altijd mogelijke uitdrukkingvormen van zijn poëtische bespiegelingen over liefde, verlangen en dood. Zijn eerste schilderijen waren bijvoorbeeld contourelijnen van schaduwen op een muur. Deze techniek heeft hij recent hernomen door beelden te projecteren op doek die dan zwarte schaduwvlakken worden op het witte doek. Een eerste blik op het oeuvre toont een enorme diversiteit. Bij nadere studie wordt de homogeniteit ervan echter geleidelijk duidelijk. Thema's en motieven zijn onderling met elkaar verbonden. Zo is zijn drijfveer een voortdurende zoektocht naar de relatie tussen lichaam en geest, die de mogelijkheid schept om het werk steeds opnieuw en steeds anders te interpreteren. Sarmiento creëert zo een spanning tussen de conceptuele grondslag van het oeuvre en de sensualiteit die elk afzonderlijk werk uitdrukt.

Zijn werk behandelt de aanwezigheid van afwezigheid. Het subject - waar het over gaat - is er niet. Het is een elementaire eigenschap van de mens om te verlangen, om voortdurend te verbeelden of creëren wat we niet kunnen zien of voelen. Door in zijn doeken veel lege ruimte te behouden creëert hij een dynamische ruimte van mogelijkheden. De vrouw (of haar lichaam) is het centrale object in al zijn werk. In zijn video's onderzoekt hij op schijnbaar objectieve wijze de pornografie in termen van verleiding en verlangen. Toch krijgen de referenties naar verlangen niet noodzakelijk de vorm van expliciet seksuele of geseksualiseerde representatie van figuren of situaties. Het is veeleer een zoektocht naar de zin en de schoonheid van het leven. In zijn reeksen van witte schilderijen worden zo formele finesse en inhoudelijke veelzeggendheid gecombineerd terwijl het spectaculaire wordt afgewezen. Sarmiento's oog zoomt hierbij in, focust, isoleert, maakt een still van een bepaalde kadrering, verwijdert al het overvloedige materiaal en heft de realiteit op.

1.

2.

3.

4.

De twee centrale werken voor deze tentoonstelling zijn de video *Parasite* (2003) en de diareeks *Flashback* (1999), die bestaat uit een reeks van 81 foto's genomen door de kunstenaar tussen 1971 en 1999 en die vergezeld wordt door een soundtrack van Arto Lindsay. De levensgrote projectie van *Parasite* is bijzonder verleidelijk door het opvoeren van een sensueel model op de theatrale muzieklonen van Serge Prokofiev. Terwijl we ons concentreren op de actie, merken we stilaan eigenaardige details waaruit blijkt dat de kunstenaar speelt met onze perceptie. Terwijl manipulatie van het beeld een essentiële rol speelt in zijn werk, maakt Sarmiento ook voortdurend spontane foto's zonder specifieke setting die echter de artificiële sfeer of glamour van modetijdschriften uitstralen. Deze momentopnames, waarvan een selectie te zien is in *Flashback*, toont het veranderende tijdsbeeld waar ook verleiding en verlangen aan onderhevig zijn. Net als de heel persoonlijke, tendentieuze keuze van foto's voor het werk *Flashback*, werd de selectie van werken voor deze tentoonstelling op een heel subjectieve manier gemaakt. Het was niet de bedoeling een retrospectieve te maken, maar eerder een subjectieve wandeling te maken door het oeuvre van de kunstenaar.

Naar aanleiding van zijn tentoonstelling in het MDD verschijnt een roman die door Sarmiento werd samengesteld aan de hand van zijn favoriete auteurs. Daarnaast maakte hij ook een editie voor het MDD.

5.

6.

Afbeeldingen:

1. "Biting", 1964, Mixed media op papier, 35 x 40,5 cm
F.A.G., London, Verenigd Koninkrijk
2. "Touch Me", 2005, Mixed media op doek, 86 x 90 x 4 cm
Collection Isabel and Julião Sarmiento, Estoril, Portugal
3. "Patterns Of Nuclear Family Life", 2002, Mixed media op doek, 194 x 217 cm
Collection Isabel and Julião Sarmiento, Estoril, Portugal
4. "Forget Me", 2005, Mixed media op doek, 185 x 190 x 6 cm
Collection Isabel and Julião Sarmiento, Estoril, Portugal
5. "Parasite", 2003, Video op dvd, variabele afmetingen
Courtesy Cristina Guerra Contemporary Art, Lissabon, Portugal
6. "A Subjective Dialectic of Prohibition", 2004, Polyester, 206 x 40 x 65 cm
Juan Varez, Madrid, Spanje